

PŮL NA PŮL

BULLETIN SÍŤE MATEŘSKÝCH CENTER

CENA **ZDARMA** Kč

ČÍSLO **10/2008** ÚNOR

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem EU a státním rozpočtem České republiky.
Zpravodaj vychází v rámci projektu EU EQUAL „Půl na půl - rovné příležitosti žen a mužů“
<http://www.rovneprilezitosti.cz>

půl
na
půl

ROVNÉ
PŘÍLEŽITOSTI
ŽEN A MUŽŮ

OBSAH

OBSAH	2
DOPIS OD Rut Kolínské	3
SÍŤ VE VŠECH PÁDECH	4
<ul style="list-style-type: none">• Mateřská centra přátelská rodině• Kampaň Společnost přátelská rodině• Valná hromada Síť mateřských center	
JAK SE ŽIJE V MATEŘSKÝCH CENTRECH	6
<ul style="list-style-type: none">• Od myšlenky k prvním krokům• Domácnost• Rozjezd MC Paleček Rakovník	
ZA NAŠIMI HUMNY	12
<ul style="list-style-type: none">• Setkání MINE, Amsterdam 30. 11. – 4. 12. 2007• Táta dneska frčí! mezinárodně• Mezinárodní projekt „The Grassroots Women’s International Academy”	
PŮL NA PŮL - ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI ŽEN A MUŽŮ	14
<ul style="list-style-type: none">• Pro a proti – jesle	
ŽENA MEZI PARAGRAFY, ROZUMEM A CITEM	17
<ul style="list-style-type: none">• Třírychlostní rodičovská dovolená aneb co všechno by měl člověk zvažovat při rozhodování se o nových typech a možnostech rodičovské dovolené	
ZKUŠENOSTI, O KTERÝCH SE NEMLUVÍ	19
<ul style="list-style-type: none">• Čekali děťátko...	
VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ	21
<ul style="list-style-type: none">• III. setkání dvojčat ve westernovém městečku Wildwest u Boskovic	
NÁPADY Z MATEŘSKÝCH CENTER PRO MATEŘSKÁ CENTRA	
<ul style="list-style-type: none">• Andělé z m.e.d.u	23

DOPIS OD RUT KOLÍNSKÉ

Milí přátelé v mateřských centrech!

Možnost svobodné volby, po které naše generace tolik toužila a kterou možná někteří z vás už přijali jako samozřejmost, mi dodnes připadá jako malý zázrak. Budu-li však upřímná, přiznám se, že mne při obyčejném nákupu lehce zdržuje, na každém kroku láká reklama, výrobků bývá v regálech nepřeberné množství, ceny jsou v každém obchodě jiné a ty obchody se navíc často mění. Člověk musí mít pevnou vůli, aby odolal.

Přicházejí však životně důležitější rozhodování a rozhodování pak často komplikuje život a zdánlivě omezuje vaši svobodu, především když máte děti. Například jak zdravě žít, jak děti vychovávat, jaké jim poskytnout vzdělání... Dnes vás zahrnuje reklama i v těchto oblastech, na pultech knihkupectví i jiných obchodů leží desítky titulů odborné literatury, často pochybného původu, názory se liší a občas si dokonce protiřečí,

setkáváme se s odborníky na život i podvodníky.

Jak se za takové situace rozhodovat? Jak poznat ten správný směr, názor, možnost, jak poznat, která škola je pro naše děti nejlepší, která léčba je pro ně lepší? Jak odlišíme kvalitního poradce od podvodníka?

Počínaje letošním rokem 2008 mají rodiče možnost další volby, a sice vícerychlostní čerpání rodičovské dovolené. Otevírá se příležitost pro rodiče, tuším, že především pro matky, vrátit se dříve do zaměstnání, neztratit kontakt se svojí profesí. Čeká je však těžké rozhodování, jakou péči opatřit pro své dítě. Desáté číslo časopisu Půl na půl jsme z velké části věnovaly právě otázkám, na které budou rodiče při volbě „rychlosti“ čerpání rodičovské dovolené hledat odpověď. Najdete názory laické i odborné, které vás mohou při rozhodování inspirovat. Jedinečnost každého člověka vyžaduje i jedinečné rozhodování, proto nelze poskytnout přesný návod, ale pouze navedení.

Všem rodičům, kteří se budou rozhodovat, přeji čas a klid na rozhodování a pak dobrou volbu!

Nám všem, kteří denně stojíme před nejrůznější volbou, přeji čas, trpělivost, chuť hledat, nenechat se zmást, volby se nebát, umět si stát za svým, v případě špatné volby možnost a ochotu hledat nové řešení...

Především však nám všem přeji, aby se minulé totalitní časy, kdy volba znamenala buď a nebo, už nikdy nevrátily!

Rut Kolínská
prezidentka Sítě MC

SÍŤ VE VŠECH PÁDECH SÍŤ MATEŘSKÝCH CENTER

MATEŘSKÁ CENTRA PŘÁTELSKÁ RODINĚ

Pod uvedeným titulkem se odehrál 30. listopadu 2007 v Paláci Charitas v Praze 3. kongres mateřských center. Na většinu nepřipravených hostů dýchla kreativita sálu, který byl tradičně vyzdoben výstavou „Co jsme stihli mezi práním plen“ (na dětských plenách prezentovala jednotlivá centra svoji činnost) a který zaplnily nejen matky a pár otců, ale ve kterém se směle pohybovaly děti, které právě nechtěly být u „hlídacích tety“. Nejmladší účastníci trávili čas v kočárcích nebo v náručích rodičů. Atmosféra byla nabitá vstřícností a chutí se společně domluvit.

„Výpis z účtu“ mateřských center nastřádal za patnáct let nesčetnou řadu položek, které jsme se snažili předložit zástupkyním a zástupcům z mateřských center, odborníkům, úředníkům i politikům. Kongres zaštil evropský komisař Vladimír Špidla a bývalý prezident Václav Havel. Ten potěšil přítomné zdravotci, ve které píše: „Myslím na vás všechny, které pomáháte lepším podmínkám života rodin, na všechny, které přispíváte k rodičovské a komunitní odpovědnosti, na všechny, které bráníte sociálnímu vykořevení, na všechny, které svým bližním přinášíte naději. Individualizovaná a komercionalizovaná společnost podporuje spíš dehumanizaci a izolaci. To sice není výlučně českým rysem, přesto v nápravě za zeměmi s fungující a rozvinutou občanskou společností pokulháváme. Z toho, co vím, soudím, že je za vámi úctyhodná práce. Přeji vám proto, abyste si dobrý pocit a zasloužený důvod k hrdošti opravdu užily. Vždyť kolik takových příležitostí máme?“

Poděkovat českým matkám přijela osobně i Sandra Schilen, globální facilitátorka mezinárodní sítě svépomocných ženských skupin GROOTS, ve svém projevu mimo jiné řekla: „Mateřská centra v České republice ukázala nové cesty, kterými mohou ženy pomoci budovat demokratickou společnost. Vytváření vlastního občanského prostoru, Síť MC a vzájemné spolupráce mezi městy, obcemi i celorepublikově vede ke zlepšení kvality každodenního života uvnitř společnosti. Vaše činnost se stala inspirací a příkladem pro ženy nejen ve vaší zemi, ale i za oceánem.“

Mezi hosty nemohly chybět dvě ženy, které stály u zrodu mateřských center. A sice spisovatelka Alena Wagnerová, která přenesla myšlenku MC do ČR, a socioložka Jiřina Šiklová, která napomáhala vzniku MC a dodnes je podporuje. Obě dvě hodnotily práci mateřských center s obdivem. Alena Wagnerová se zamýšlela nad vizí „občanského mateřství“, vizí, kterou matky v mateřských centrech naplňují tím, že se neuzavírají do sebe, ale otevírají se ve prospěch komunity kolem sebe. Jiřina Šiklová vyzdvihla nedoceněnou kvalitu aktivních žen v mateřských centrech. Obě pak chválily otevřenost mateřských center všem generacím.

Během roku probíhala dotazníková šetření a jejich předložené výsledky skvěle ilustrovaly slova Václava Havla o úctyhodné práci matek v mateřských centrech i slova Aleny Wagnerové a Jiřiny Šiklové.

Koordinátorka kampaní Síť MC, Lucie Svatošová přednesla výsledky dotazníkového šetření, které zkoumalo stav spolupráce mateřských center s obcemi a s kraji. Síť MC potěšil nejen ohlas v podobě množství vyplněných dotazníků, ale především poměrně shodné odpovědi z obou stran. Poznámky v dotaznících potvrzují, že spolupráce obcí a mateřských center se mnohde dostala do partnerské roviny, například starosta Tišnova napsal: „Způsob fungování MC Studánka v Tišnově je pro mě osobně nejlepším modelem, jak by měla vypadat spolupráce mezi neziskovou organizací a obcí. Plánované budování obdobných aktivit shora (z města) nikdy nevede k tak vynikajícím výsledkům, dobrovolníci z neziskovek vždy dávají projektu něco navíc, co se nedá ekonomicky ohodnotit.“ V Polici nad Metují zase oceňují zdejší mateřské centrum slovy: „Osobně vznik MC a jeho existenci velmi vítám. Hluboce oceňuji nasazení členek výboru. Nápaditost, trpělivost a schopnost vymýšlet, aplikovat a realizovat projekty ve prospěch všech věkových skupin ve městě a okolí.“ A v Nepomuku: „Při současném ‚konzumním‘ způsobu života v naší společnosti jsou z pohledu radnice aktivity vyvíjené místním mateřským centrem jednoznačně vítány a proto také podporovány.“

Zastupující ředitelka odboru rodinné politiky a rovnosti žen a mužů na MPSV Kateřina Příhodová předložila výsledky dotazníkového šetření MPSV, to zkoumalo přínos mateřských center pro rodinu. Z odpovědí jednoznačně vyplynulo, že mateřská centra poskytují primární prevenci sociálního vyloučení rodin s malými dětmi. Potvrdilo se tak oprávnění zařadit je mezi služby pro rodinu.

Náměstek ministra práce a sociálních věcí Marián Hošek v návaznosti na šetření pohovořil o tom, co MPSV chystá v oblasti služeb pro rodinu.

Řadu hostů ukončily představitelky Slovenské „Únie mateřských center“ prezentací mateřských center na Slovensku a dopadovou studií vlivu mateřských center na děti.

KAMPAŇ SPOLEČNOST PŘÁTELSKÁ RODINĚ

Téma kongresu vyšlo z dlouholeté kampaně Síť mateřských center Společnost přátelská rodině. Chtěli jsme představit nejen přátelskost mateřských center vůči rodině, ale ukázat, že dobrou vůli a porozumění mohou mít i zaměstnavatelé. Díky podpoře z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR zaměřila letos Síť MC celorepublikovou kampaň především na zaměstnavatele, kteří poskytují zaměstnancům co nejlepší podmínky pro sladování rodinného a pracovního života.

A tak v rámci 3. kongresu přebírali zástupci firem certifikáty z rukou ministra Petra Nečase a z rukou členů poroty herečky Táňi Fischerové, vedoucí personálního oddělení HYPO stavební spořitelny Štěpánky Zdvorákové, členky dozorčí rady Síť MC Elišky Kasinové, prezidentky Síť MC Rut Kolínské

a starosty Těšan Jana Husáka, řadu gratulantů doplnila Jiřina Šiklová a vzácný host herec Jan Potměšil, který byl členem poroty v loňském roce, ale díky účasti na porodu svého syna se nemohl předáváním vloni zúčastnit, a tak letos přišel i se synkem a manželkou.

Ocenění si odnesly **Accenture Services, s.r.o., Hewlett-Packard, s.r.o., IBM Česká republika, s. r.o., Trenkwalder KAPPA People, a.s., Fokus Praha, o.s. a Oddělení neonatologie Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.** Poslední dvě jmenované organizace porotci ocenili po dlouhém zvažování, a to především za lidský vztah ke klientům, některé zaměstnavatelské podmínky totiž z povahy své práce ani splnit nemohou.

VALNÁ HROMADA SÍTĚ MATEŘSKÝCH CENTER

Na sobotu 1. prosince 2007 byla svolána valná hromada Síť mateřských center o.s. Hlavním úkolem členů Síť MC bylo rozhodnout, jakým směrem se Síť MC vydá, neboť uplynulý rok byl rokem zkušebním. Prezidium a stávající dozorčí rada předložily model struktury, která byla téměř jednomyslně schválena. Podobně byly schváleny změny stanov, Etický kodex Síť MC a Strategické cíle a koncepce rozvoje Síť MC. Na valné hromadě bylo zvoleno „staronové“ prezidium. Nově byly zvoleny dvě viceprezidentky: Hana Pudelská a Simona Vlasáková, obě se podílely na práci dozorčí rady v uplynulém roce. Po volbě v prezidiu zůstává viceprezidentka Dana Hubálková, 1. viceprezidentka Leona Hozová a prezidentka Rut Kolínská.

Volila se i kontrolní komise a v ní budou pracovat: Monika Čuhelová, Pavlína Bartošová, Eliška Kasinová, Klára Rulíková a Anna Kůrková.

Překvapením byla ochota kandidovat do funkcí, díky tomu má Síť MC pro nastalé tříleté období dostatek náhradnic, jsou to: do prezidia Edita Kozinová, Markéta Literová a Dagmar Hamalová, do kontrolní komise Kateřina Tomešová, Zuzana Bláhová, Kateřina Kulhánková, Petra Boháčková a Kamila Kabelková.

Za tímto suchým konstatováním se skrývá velké množství práce bývalého prezidia a bývalé dozorčí rady i kanceláře Síť MC, podíl členských mateřských center na aktivitách Síť MC a především pochopení smyslu spolupráce v Síti MC. Počet členů Síť mateřských center se za poslední dva roky zdvojnásobil, překotný růst vyžaduje ukotvení jasných pravidel a zajištění kvality. Členové Síť MC se na valné hromadě rozhodli jít tímto směrem.

Rut Kolínská

JAK SE ŽIJE V MATEŘSKÝCH CENTRECH

OD MYŠLENKY K PRVNÍM KROKŮM

Zdravíme všechny, kteří se starají o chod MC v celé republice! V tomto předvánočním čase bychom se i my chtěli trochu pochlubit, co se nám v uplynulém roce nejvíce povedlo. Za největší úspěch považujeme vznik našeho Kocourka, přesněji Mateřského a komunitního centra Kocourek o.s..

Před dvěma lety se nad naším městečkem Březová nad Svitavou poprvé vznášela myšlenka o mateřském centru. Právě jsme se do Březové přistěhovali, ale já ještě hodlala dokončit svá studia. Tak jsem si jen říkala, že to je dobré, jen ať to vznikne, alespoň pak budu mít kam chodit s dětmi, až přijdou. Ale ono to jaksi samo nevzniklo. Nenašli se lidé, kteří by se dokázali domluvit, nebylo místo a nikdo vlastně nevěděl jak se zakousnout do papírování.

Na konci roku se nám narodila Julinka a krátce na to vyšla výzva, že se hledají maminky, které by měly zájem o založení mateřského centra. Nikoho jsem tu ještě moc neznala a říkala jsem si, že se taky přihlásím, abych dobrou věc podpořila. Jana Poláčková, vyzbrojená nadšením, které získala při krajském setkání MC, nám říkala, co je nutné pro založení udělat. Nadšením mě nakazila, a tak jsem se nabídla, že budu jedním ze zakládajících členů sdružení. Musím přiznat, že jsem zdaleka netušila, co mě čeká. Ale asi dobře, tím pádem jsem se snažila strávit sousta, která byla zrovna před námi a neviděla jsem ještě tu plnou mísu.

Začátkem tohoto roku se na nás usmálo štěstí. Díky nabídce nového pana faráře se podařilo získat prostory ve spodní části fary. S papírovou mašinerií nám pomohla krajská koordinátorka Petra Benešová. Samozřejmě by se celá věc neobešla bez vstřícnosti ze strany města, od kterého jsme měli plnou morální a posléze i finanční podporu.

První informativní schůzka se uskutečnila začátkem dubna a k našemu překvapení byla hojně navštívěna. Sešlo se tu 15 maminek se svými ratolestmi a přivítali jsme i pana starostu, místostarostu a krajskou koordinátorku pro MC paní Petru Benešovou. Maminky jsme seznámili s návrhem stanov, budoucí činností mateřského centra, ročními příspěvky a provedli jsme je prostorami budoucího mateřského centra. Naštěstí se hned našla ochotná maminka, která nabídla sehnání barev na vymalování prostor. Díky tomu jsme mohli uskutečnit první brigádu. Ta se vydařila a povedlo se nám vymalovat si prostory centra. Město nám poskytlo finanční prostředky na nákup kobereců a pak už se jen nastěhoval nábytek. Staršího nábytku bylo na faře dost, stačilo si jen vybrat.

V květnu se pak konala naše první valná hromada. Měli jsme již schválené stanovy a muselo se tedy zvolit představenstvo. To patrně některé maminky zaskočilo, a tak nebyla účast nijak veliká. Naštěstí se ale vše zdařilo a my byli usnášenischopní.

Naše centrum vedeme tři, jsme velmi různorodé a jsem za to moc ráda. Každá můžeme přinést do centra něco jiného. A pak nastal náš velký den. První zátěžová zkouška se konala 27. června. Účast byla hojná a atmosféra velmi přívětivá. O prázdninách jsme se scházeli jednou dopoledne a od září máme otevřeno dvakrát v týdnu. Pro děti a maminky máme vždy připravený program. Nejoblíbenější je cvičení a zpívání a bubnování. Podařilo se nám také uskutečnit venkovní akce; jednou to byl výlet do ZOO v Jihlavě, pak dopravní hřiště a Loučení s létem s opékáním buřtíků. Nejlepší na takových akcích bylo, že se účastnily celé rodiny i s tatínky a tím pádem bylo hned veseleji. K 30. listopadu má naše centrum 35 členů. Naše fungování by se samozřejmě neobešlo bez dobrovolníků, kteří pomáhají při brigádách. I těch, kteří jsou ochotni dojit přibít hřebík, opravit skříňku, nebo oslovit sponzory. Do chodu se postupně zapojují i některé maminky, byť je to třeba jen donesením toaletního papíru, nebo ochotou spravovat naše webové stránky.

A ještě jedna věc se nám zdařila. Jako svůj první velký úkol jsme si vytyčili sehnat peníze na vystavění dětského hřiště. Městem totiž vede dosti frekventovaná silnice I. třídy a děti si opravdu nemají kde hrát. Ale měli jsme veliké štěstí, neboť nám vyšel hned první grant a podařilo se získat peníze od NROS ze sbírky Pomozte dětem! Máme všichni velkou radost, že v našem městě vznikne místo, kam si budou moci chodit děti hrát a to nejen ty, které jsou členy centra. Hřiště by mělo být otevřené široké veřejnosti. Navíc bude na hřiště i bezbariérový přístup, který ocení nejen řidiči kočárků.

Díky Kocourkovi se na mateřské dovolené seznamuji s ostatními rodinami, dozvídám se od maminek, že mají stejné radosti i trable, ale také se poznávám s úředníky a učím se jak s nimi co nejlépe jednat a hlavně se rozhodně nenudím.

Nevim, jestli článek nevyznívá jako velké chvástání, ale my máme z našeho malého, mladého Kocourka velkou radost. Nadšení se nás zatím drží a děkujeme vám všem v ostatních MC, kteří jste nám inspirací. A děkujeme také Sítí MC za to, že nám usnadnila vznik a poskytuje cenné informace. Přejeme vám všem překrásný vánoční čas prožít s vašimi nejbližšími.

Mgr. Kateřina Novotná, MC Kocourek, Březová nad Svitavou

DOMÁCNOST

Naše centrum pro rodinu Náruč v Turnově se už třetí rok loučí s prázdninami na víkendovém semináři s názvem **Domácnost - životní síla celé rodiny**.

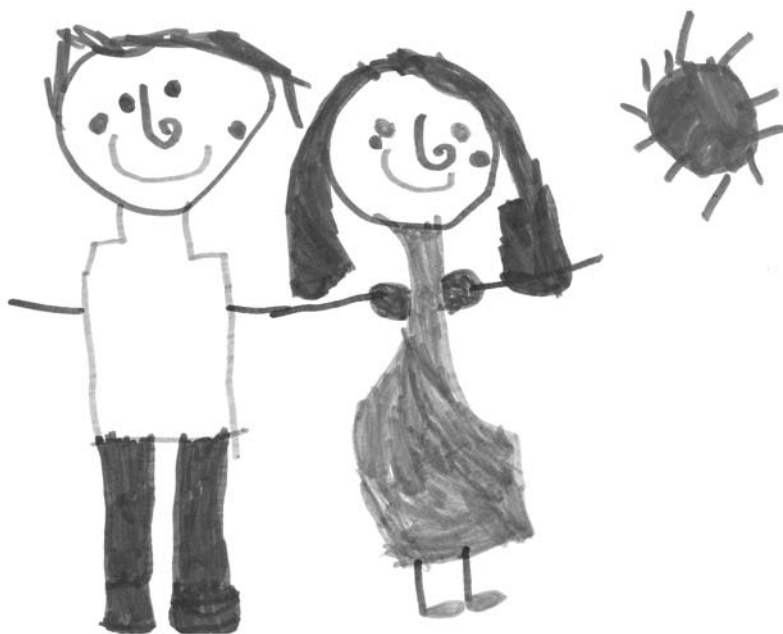
Tento nápad vznikl jako protiváha sílicí tendence vrátit matky co nejrychleji zpět do pracovního procesu. Přes všechny podpůrné podmínky, které dnes ženy na mateřské dovolené mají (porodné, příspěvek na dobu až (do) čtyř let (věku) dítěte, možnost přivýdělku, možnost dávat dítě do mateřské školy alespoň na několik dní atd.), jsou nepřímo tlačeny k návratu do práce. Ponechme teď stranou skutečnou, nebo uměle vyvolanou motivaci žen, pro kterou se touží vrátit zpět do zaměstnání a nechat si uniknout záznaky proměn svého dítěte. Nehodnotme ani nakolik tento trend prospěje dítěti, jednotlivci, společnosti. Spokojme se s konstatováním, že užívat si mateřskou dovolenou se dvěma či více dětmi není ideálem všech žen.

Hnutí mateřských center je podporováno zejména Ministerstvem práce a sociálních věcí. To samo má už ve svém názvu zásadní rozpor. Zajímá ho více pracovní vytíženost obyvatel, nebo spíš pomoc sociálně znevýhodněným? Jak vidí právě ženy na mateřské dovolené? Nejen postoj státní správy, ale kultura a celé veřejné povědomí, vše nahrává všeobecnému mínění, že práce v domácnosti je vlastně bezcenná.

Je pravda, že na naše pozvání slyšelo víc těch rodin, kde tento názor nesdílí. Právě ti mají také přirozenou potřebu se ubezpečovat o správnosti a opodstatněnosti svých menšinových postojů. Domácnost je místo, které každý z nás nějak potřebuje. Přes všechny emancipační snahy zůstává odpovědnost za chod domácnosti většinou na ženách. Proto potřebují slyšet, jaký význam jejich práce má. Výtečným zdrojem síly k zvládnutí role ženy v domácnosti nám byla kniha holandské autorky Monique Wortelboer „Domácnost, péče o život“. S ní jsme pracovali už minulý rok. Tentokrát jsme vybrali kapitoly, ve kterých se píše o výchovné kvalitě domácnosti v jednotlivých etapách vývoje dítěte.

Nejen to poskytoval náš seminář. Oproti jiným na něj měly přístup celé rodiny i s malými dětmi, které jinak bývají často překážkou účasti. S dětmi se zde počítalo v plné míře. Přizpůsobena byla nejen strava a prostředí hostitelské mateřské školy, ale i program. Střídal se tu činnost praktické i teoretické, činnosti určené jen pro dospělé a vykonávané s dětmi.

Rodiče zaujala právě nabídka, ve které jsme chtěli ukázat, jak s dětmi společný čas trávit, jak je zaujmout a citlivě vtáhnout do světa dospělých, aniž znásilňujeme jejich dětské potřeby, aniž narušujeme přirozený vývoj. Dětské rituály mohou mít nejrůznější podobu a my jsme čerpali ze zkušeností s waldorfskou pedagogikou. Ta má propracovanou metodiku vzhledem k věkovým a individuálním zvláštnostem a dbá na uměřenost formy i obsahu. Tak se děti ku příkladu setkaly s eurytmií zcela jinak než dospělí. Kdybychom to rodičům ve

zvláštním bloku nevysvětlili, ani by si toho nevšimli. To byl právě ten závažný a podstatný rozdíl. Děti přijímají vše na jiné než intelektuální úrovni, kdežto dospělí to musí mít možnost zpracovat rozumově, než to přijmou do svého konání. Pro mnohé z nich objevila naše eurytmistka Zdena Nesvadbová novou cestu sebevyjadřování, sebeuvědomování a vyrovnávání. Navíc přináší tento kultivovaný pohyb estetický požitek, tak příjemný pro dospělé i pro děti. Ve spojení se záměrně voleným slovem a zpěvem naplňoval všestranně dětské potřeby. Někteří rodiče užasli nad právě objevenou uměleckou schopností své jinak netečné ratolesti.

Úžas vyvolávala i pravidelně se opakující pohádka. Tentokrát byla o Smolíčkovi. Svou krátkostí a stavbou vyhovovala i menším dětem. Forma prezentace měla opět svá waldorfská specifika. Pohádka se opakovala před večerí i před obědem. Vždy byla uvedena na stejném místě a stejnými rituály. Bylo zajímavé sledovat, jak je děti přijímají a jak se je některé učí postupně respektovat. I když byla pohádka stále stejná, hloubku jejího prožívání to neoslabilo. Ještě poslední den se tříletý klouček rozplakal úzkostí nad situací Smolíčka unášeného jeskyňkami a honem vyhledal bezpečí mamčininy náruče. Jiný neposed, který se pokaždé vrhal k hořící svíčke uprostřed pohádkového kroužku, se poslední den sám zarazil a z vlastní vůle se vrátil poslušně na své místo, aniž by musel kdokoli zasahovat. Před a po pohádce vyslechly děti malou průpověď, která je oslovovala stejně hluboce jako sama pohádka. Dokazovaly to výpovědi maminek o citaci a požadavku uplatnění průpovědi i doma po skončení semináře.

Společně s dětmi se odehrávalo také stolování. Bylo ve velkém počtu lidí (77) velmi náročné. Nemluví ani tak o počtu porcí, ale o sladění délky doby podávání a trpělivosti malých účastníků. To bylo také důvodem, že se tentokrát nepodařilo to, co jiná léta. Začít současně společným přáním a poděkováním. To má na děti také velmi magický vliv a vyhovuje to jejich přirozené dětské potřebě religiozity, bez ohledu na náboženskou orientaci rodiny. Pomáhá to rodinné semknutosti a pocitu sounáležitosti, naladí a uklidní strávníky před nyní tak zevšeudněným úkonem, jakým je přijímání potravy. Všechna tato kouzla si odnášeli účastníci domů a mohli s nimi zacházet i nadále. Ukázali jsme jim klíč, kterým se odmyká dětské nitro.

V době, kdy se někdo z rodičů účastnil programu pro dospělé, hrály si děti pod odborným dozorem na zahrádě. Dospělí se mohli podílet na přípravě netradičních jídel. V kuchyni kralovala Dita Štastná, jedna z našich maminek, která se dlouhodobě zabývá zdravou výživou a dovede vyčarovat z obilnin a zeleniny velmi chutné a vyvážené pokrmy. Při vaření poskytovala receptury i taje svého kuchařského umění. Nebylo lehké naplánovat a uvařit pro tolik různorodých strávníků. Vše doplňovalo čerstvé ovoce z našich zahrádek.

Jak zařadit a pečovat o domácí zahrádku, aby její produkty získaly biodynamickou hodnotu, nám zase prozradila paní učitelka M. Rosenbaumová. Sama absolvovala několik kurzů, studuje příslušnou literaturu a takovou zahrádku provozuje u svého domu. Přesvědčila nás, že se umí do potřeb přírody vcítit stejně dobře jako do potřeb dětí.

O biblické postavě Maří Magdaleny, jako představitelce ženství a nesprávně zhodnocené některými vykladači bible, nám vyprávěl velmi zasvěceně mladý student filozofie Jan Křivatec. Přednáška kupodivu zaujala zejména přítomné muže, i když právě vyzdvihla historický přínos ženy a postavila vývoj křesťanství do zcela jiného světla. Snad právě odvážnost tohoto pohledu jim imponovala. Ženy mohly cítit zadostiučinění, nebo alarmující příchutí vzpoury. Všem se nám tím otevřel nový úhel pohledu na výklad historie a zároveň jsme pocítili obdiv a úctu k zástupci nastupující generace.

K dalšímu vrcholu patřilo nedělní dopoledne. Vybrali jsme téma – domácí porody a umírání. Již v prvním večeru jsme besedovali se zástupci nejstarší generace o tom, jak probíhal domácí život za jejich mládí. Z autentických výpovědí zdejších pamětnic vyplývalo, že se mnohem více činností odehrávalo doma, protože nebylo ani jiné cesty. Dnes už se vědomě zamýšlíme nad tím, jestli je převzetí těchto základních životních momentů do profesionální péče vždy výhodou. Návrat k domácím porodům je spíše výjimečný, přesto se tu sešly tři mladé ženy (Martina Brough, Jana Puldová a Martina Dbalá), které měly tuto vzácnou vlastní zkušenost. Jejich vyprávění bylo strhující a krásné. Obohatil ho svými zážitky i tatínek, který při porodu doma pomáhal. Ještě větším překvapením pro nás bylo, že se stejnou něhou a zaujetím jako o zrození, uměli vyprávět o domácím umírání. Neubránili jsme se hlubokému dojetí.

Tak jsme v závěru spojili takové protiklady, jakými je porod a úmrtí, ženské a mužské postoje do jedné velké vyvážené jednoty, kterou by měla obsahovat každá domácnost. Zásada „půl na půl“ se tak stala spíše zásadou „jedině spolu“. Jestliže tu vedla nějaká hranice, byla nepravdělná, skoro neviditelná a velmi pružná. S takovým vzácným zážitkem jsme se jen neradi loučili. Účastníci se rozjízďili do všech koutů republiky. Nejvíce jich bylo z okolí Turnova, početná skupina přijela z Prahy a Liberce, nejvzdálenější až z Klatov. Spali ve vlastních spacích pytlích a na zahradě stály dokonce tři rodinné stany. Kdo chtěl, mohl ještě navštívit tradiční pouť u nedalekého zámku Sychrov.

Hostitelská mateřská škola v Paceřicích nám poskytla nejen pěkně vybavený prostor, ale zajistila i loutkové představení, výstavu malířky Kadlecové i dětských prací a ochotné pomocníky. Ukázalo se, že naše setkání mělo odraz v životě celé obce. Obyvatelé musí za kulturou putovat do větších měst, tentokrát přišla kultura i poučení až za nimi. Mateřská škola je tu oživujícím prvkem a Centru pro rodinu Náruč bude ctí s ní spolupracovat.

Hned po skončení této úspěšné akce jsme začali přemýšlet nad náplní dalšího ročníku. Chtěli bychom zařadit do programu ještě více činností s dětmi a shodli jsme se také na společném zájmu o ekologii. Jestli se paní ředitelce Marcela Křivancové opět podaří získat nějaké peníze z grantu a nezmenší se ani ochota našich maminek pomoci s realizací, nebude nic bránit dalšímu ročníku semináře Domácnost - životní síla celé rodiny 2008.

ROZJEZD MATEŘSKÉHO CENTRA PALEČEK RAKOVNÍK

Mateřské centrum Paleček jsme otvíraly 1. dubna 2004. Naší Michalce byly dva roky a čtvrt, Kačence 10 měsíců. Myslela jsem si, jak to dělám pro své děti, ale ty, aspoň v začátcích fungování MC určitě, na tom byly dost bity.

MC jsem zakládala ještě se dvěma kamarádkami. Jedna však pomáhala zhruba měsíc před otevřením, v březnu nastupovala do práce a ta druhá šla do práce v červnu. Zbyla jsem na vše sama. Provoz jsme měly 3x týdně, v pondělí a v pátek dopoledne, ve středu odpoledne. Dělaťa jsem veškeré, pro mě dost otravné, papírování, úklid atd., no prostě vše, aby MC fungovalo. Zatím byl doma nepořádek až hrůza. Manžel si vzal dovolenou, aby doma uklídl a já mohla uklízet v MC. Máme pronajaty prostory v polovině patra v MŠ, což je pro nás ideální, i když už dávno nedostačující, ale zároveň i dost rozlehlé na úklid, o čemž jsem se obden předsvědčovala.

Nad vodou mě držel hlavně zájem maminek, ale s úklidem mi moc nepomohly. Asi jsem si o tu pomoc neuvěřila říct. Povedlo se mi však domluvit se na ÚP, že nám dají pracovní sílu. Jenže těm se moc pracovat nechtělo. Pamatuji si jako dnes telefon 14.7., kdy se ozval hlas, zda nemáme v MC volné místo. Bylo to Zuzka Husáková, registrovaná na ÚP, nicméně mně zatím nedoporučená. Podmínky pro zaměstnání ze strany ÚP však splňovala a já konečně mohla trochu vydechnout. Zuzka byla poklad. Milovala práci s papíry, takže dala do pořádku veškeré papírování, starala se o úklid a také se hned velmi aktivně zapojila do práce s dětmi. Má totiž střední pedagogickou školu. Od září jsme již měly celotýdenní provoz. Ten máme dodnes, a to od rána do večera, kromě pátku, to máme otevřeno jen dopoledne.

Prostory máme pronajaty za symbolickou 1,- Kč, ale energie jsme měli původně stanoveny na 40 000,- Kč ročně, s tím, že prvních 10 000,- jsem musela sehnat do 30.4.. Doprosovala jsem se všude možné a opravdu jsem ty peníze dala dohromady, bylo však nemyslitelné dalších 10 000,- dát dohromady do 31.7.. Na Městě uznali, že z 20,-, resp. 30,- Kč vstupného 10 000,- dohromady nedám a udělali nám smlouvu na 20 000,- Kč ročně. K dnešnímu dni je to 10 000,- Kč ročně. Jsou za námi vidět výsledky, jsme dost známí, a to už nás Město rádo podpoří. Na jednu stranu chápu, že v začátcích je těžké podpořit jen tak kdekoho, na druhou stranu už vím, proč plno projektů ztroskotá hned v začátcích. Finance jsou jako vždy až na prvním místě. S penězi samozřejmě bojujeme dodnes. Stále je co zlepšovat.

Díky naší tehdy 10 měsíční Kačence jsem poznala, že jeden den musíme vyhradit v MC malým dětem. Kdykoliv se Kačenka chtěla pokusit o nějaký krůček, tak ji někdo porazil, při lezení jí každou chvilku starší děti šláply na ručičku apod... Za to se velice brzo naučila jezdit po klouzačce, a to jak po zadečku, tak po břiše hlavou napřed, no prostě jako ti ostatní.

Od září 2004 jsme tedy měly úterky vyhrazené pro miminka, resp. děti do 18 měsíců. Maminky to moc ocenily a vznikla skupinka asi 15 maminek, které chodily pravidelně každé úterý. Děti však rostly (ony stárnou, my mládneme) a další rok by se už do kategorie miminek nevešly. Nechaly jsme jim úterky a miminka přesunuly na pondělky. Opět další vzorná skupinka maminek navštěvujících MC v pondělí. Letos jsou miminka ve středu.

Hned od září 2004 jsme rozjely odpolední kroužky Flétničku, Keramiku a Angličtinu. Letos už máme 3 angličtiny pro maminky, 3 Aj pro děti, 2 Flétničky, 2 Keramiky, Odpolední Hrátky s robátky a Veselou barvičku. Máme také cvičení pro maminky, které bylo ještě minulý měsíc 4x týdně, byl o něj však takový zájem, že naše malinké prostory nestačily a 2x týdně je cvičení v tělocvičně na základní škole. Dále Předporodní přípravu a Podvečerní povídání na téma... , jaké si maminky zvolí. K tomu spolupracujeme se SPPMP (Svaz pro pomoc mentálně postiženým), kdy se u nás schází 1x za 14 dní skupinka ment. postižených dětí a jejich rodičů a již od září 2004 máme Klub šikovných maminek, který se schází také 1x za 14 dní a kde vznikají nádherné výrobky.

Na podzim 2006 jsme se staly členy Sítě MC. Od zimy 2006 se začalo do vedení MC zapojovat několik maminek více aktivně a já konečně nebyla na vše sama. I díky nim jsme mohly rozšířit aktivity a pustily jsme se i do aktivit mimo celotýdenní provoz. To asi nastartoval i Maškarní rej, který jsme uspořádaly v rámci oslav Sítě k 15. výročí založení 1. MC u nás. Máme za sebou Benefiční koncert podpořený nadací Divoké husy – zařídily jsme hezký koutek u pískoviště, zapojily jsme se do akce Táta frčí, na akci jsme získaly finanční podporu od Hejtmána Středočeského kraje, byla u nás na víkend paní Brýdová (kreativní maminky jistě znají), 2x ročně pořádáme Den otevřených dveří a 2x ročně děláme Burzu oblečení, hraček a sportovního zboží (to jsme úplně zavaleni a museli jsme již omezit příjem na 50 ks na maminku). Prvně jsme letos uspořádaly Lampiónovou slavnost, děti si samy vyrobily lampiónky (dovnitř jsme dávaly svíčky na baterky, úžasné a hlavně bezpečné) a chystáme se na řemeslné dílničky a řemeslnou burzu. (to si vzala opět na starost jedna z aktivních maminek).

No a v neposlední řadě spolupracujeme s Kulturním centrem, kde jsme uspořádaly nádherný Pyžamový bál a na březen chystáme opět Maškarní rej. To vše bych už samozřejmě nezvládla sama a začínám si zvykat na mnohem příjemnější funkci pozorovatele a jen drobného koordinátora. Při akcích využíváme i drobné pomoci studentek místního gymnázia.

Měla bych k tomu možná ještě podotknout, že v listopadu 2005 nám k téměř pětileté Michalce a 2,5 leté Kačence ještě přibyla dvojčata Madlenka a Honzík. Takže např. granty na rok 2006 jsem psala v porodnici za velké pomoci lektorky Angličtiny a tehdy i členky Rady MC Dagmar Láskové, které za to patří velký dík. Asi všechny z Vás, které jsou ve vedení MC, zažily pocit, kdy si už myslí, že jsou úplně na dně. Já ho zažila několikrát, ale naštěstí se hned dostavila nějaká situace, která mě zase psychicky zvedla. Ať to už byla maminka, která za mnou přišla a děkovala za pěkně strávený den v MC nebo mě i potěšilo, když mi jiná maminka uvařila kafe se slovy, že vidí, že si ani nemám čas to kafe uvařit.

Nejvíce ze všeho mě asi potěšil v září manžel, když mi řekl, že už má konečně pocit, že až půjdu za rok do práce, tak MC neskončí, ale pojede i beze mě dál. To bych si moc přála. Asi se mi nepodaří vytvořit si v MC pracovní placené místo, a vzhledem k tomu, že živíme 4 děti, psa a 2 kočky, budu muset také začít přispívat do rodinného rozpočtu a ne z něj ještě sponzorovat MC.

Všem maminkám (asi stále hlavně maminkám jako u nás, proto všude píší přičestí minulé –y) přeji, aby se v MC setkávaly s prima maminkami, i když maminkám „konzumentům“ se asi nevyhneme, ale pro ně to MC také přeje je, budme rády, že do něj děti přivedou a neposadí je jen doma před TV a nezavrou do ohrádky. Přeji Vám, abyste našly bohatého sponzora, který zajistí pravidelný balík peněz a ať se v pohodě a zdraví scházíte a máte kolem sebe samá rozzářená dětská očka.

ZA NAŠIMI HUMNY

SETKÁNÍ MINE, AMSTERDAM 30. 11. – 4. 12. 2007

Spolupráce na mezinárodní úrovni

Spolupráce podobných zájmových skupin přináší inspiraci, umožňuje výměnu zkušeností, nabízí podporu... Proto vznikají nejrůznější asociace, unie či sítě. Myšlenka mateřských center se šíří různými kanály do různých zemí přes pětadvacet let. K velkému mezinárodnímu setkání došlo v rámci EXPO 2000 v Salzgitteru na GWIA (Grassroots Women International Academy). Tehdy se začala formovat myšlenka založení mezinárodní sítě. A tak v době, kdy česká mateřská centra zakládala svoji Síť mateřských center, stála zároveň u zrodu Mezinárodní sítě mateřských center MINE (Mother Centers International Network for Empowerment). Spolupráce na národní úrovni není jednoduchá, koordinátorky a aktivní ženy v mateřských centrech mívají práce nad hlavu, podílet se na práci navíc, kterou představuje účast na aktivitách Sítě MC, bývá náročné. Podobně tomu je i na mezinárodní úrovni, tady komplikuje spolupráci ještě jazyková bariéra a nedostatek peněz, protože ani národní síť ani mezinárodní síť nemají dostatečnou finanční podporu, ze které by mohly hradit náklady na režii takové spolupráce (cestovné, ubytování a stravu). Přes veškeré komplikace se postupně podařilo uspět s některými mezinárodními projekty. Díky nim se můžeme čas od času scházet osobně, protože přes veškeré moderní technologie, které umožňují velerychlou komunikaci, není nad setkání a jednání tvář v tvář.

Poslední setkání probíhalo částečně paralelně s 3. kongresem mateřských center a valnou hromadou od 30. listopadu do 4. prosince loňského roku v Amsterdamu. Plánování data, které by vyhovovalo zástupcům organizací z deseti koutů Evropy a jedné dokonce z Brazílie, vyžadovalo ústupky. V situaci, kdy jsem věděla, že Síť mateřských center může první dva dny zastoupit zakladatelka mateřského centra Studánka v Tišnově Hana Beránková, která se shodou okolností v září přestěhovala s rodinou na nějaký čas do Amsterdamu, jsem relativně snadno přistoupila na termín pro nás tak nešťastný. Pravda, když jsme s Monikou Petruchovou unavené ze dvou náročných dní, kterým předcházela intenzivní příprava, musely v neděli brzičko ráno za hluboké tmy vstávat, abychom stihly letadlo, těžce jsem toho ústupku litovala. Neletěly jsme si totiž odpočinout, ale pilně pracovat.

Hlavním tématem jednání byla domluva průběhu společného evropského projektu „The Grassroots Women's International Academy“ a dohoda o způsobu spolupráce členských organizací MINE. Dobrá spolupráce musí být založena na kvalitním toku informací z obou stran, to však vyžaduje hovořit stejným jazykem. Zdánlivě paradoxně se jednacím jazykem stala angličtina, která v žádné z členských zemí není jazykem mateřským. Dobře komunikovat vyžaduje nastavit dobrá pravidla, která budou všichni dodržovat. To také není lehký úkol, protože podmínky a styl práce každé organizace jsou různé.

MINE prožívá podobné období jako Síť MC, když neměla vůbec žádné peníze na vlastní zázemí a chod. Členské organizace mají zájem podílet se na společných projektech, ovšem práce bez odměny se špatně rozdává, na druhou stranu hrozí vyhoření přetížených lidí. Diskuse, kdo co udělá a kdo za co bude zodpovědný, odpovídala složitosti podmínek. Loučily jsme se s očekáváním zápisu, kde na každého z nás čekají úkoly, a s vědomím, že jejich plnění nebude snadné.

Přesto mezinárodní setkání nás, co se známe už déle, i těch, kteří přijeli poprvé, jako vždy obohatilo o nové zkušenosti, potěšilo opětovným setkáním a posílilo vědomím, že na mnoha místech Evropy i jiných kontinentech žijí lidé s podobným smýšlením, jako je naše.

(Informace o MINE: www.mine.cc)

TÁTA DNESKA FRČÍ! MEZINÁRODNĚ

Na setkáních MINE většinou sdílíme informace o vlastní činnosti. Představení projektů v jiných zemích bývá zdrojem inspirace pro ostatní. Tentokrát nás moc potěšilo, že naše kampaň Táta dneska frčí! zaujala kolegyně nejen ze Slovenska, ale i zástupce romského mateřského centra z Bulharska.

Vyplyvá z toho pro nás jeden z úkolů, se kterými jsme se vrátily domů. Musíme připravit anglickou verzi kampaně nejprve jako nabídku do všech členských zemí MINE. Poté se pokusíme získat finanční podporu společně s přihlášenými zeměmi. Další poměrně náročná část práce, kterou musíme zvládnout, bude koordinace kampaně na mezinárodní úrovni. A ta obnáší i mezinárodní public relations.

Premiéra kampaně Táta dneska frčí! na mezinárodním poli patří mezi lákavé úkoly a je pro Sít MC velkou výzvou. Nápady mateřských center, která se účastnila loňského ročníku, vyrazí do světa, aby inspirovaly ty, kteří se letos ke kampani připojí. Bude jistě zajímavé, jak ke kampani budou přistupovat v jiných krajinách Evropy i které české nápady se tam ujmou.

Kampaň Táta dneska frčí! bude probíhat od 1. do 15. června 2008.

Rut Kolínská

(Informace o kampani: lucie.svatosova@materska-centra.cz)

MEZINÁRODNÍ PROJEKT „THE GRASSROOTS WOMEN'S INTERNATIONAL ACADEMY“

Sít mateřských center se účastní mezinárodního projektu The Grassroots Women's International Academy, který v rámci Programu celoživotního učení Grundtvig - Projekty partnerství organizuje mezinárodní síť mateřských center MINE.

Cílem projektu je především vytvořit vzdělávací proceduru, která se díky písemným materiálům prodiskutovaným s odborníky bude využívat ke zviditelnění práce MC na veřejnosti. Dalšími cíli jsou: posílit mezinárodní síť MC, hnutí žen a jednotlivá MC v zúčastněných zemích i mimo ně, umožnit matkám z různých národností, sociálních a kulturních prostředí se setkávat, vyměňovat zkušenosti a aktivně se podílet na projektu; podporovat integraci Romů v hnutí MC; podpořit mezigenerační a interkulturní vztahy, vyjádřit písemnou formou to, že mateřská centra jsou jedinečným prostorem pro učení se společenské angažovanosti a řízení; rozvíjet a využít nové formy budování znalostí a komunikace; podporovat propagaci a upevnit metodiku GWIA; posílit spolupráci evropských skupin vzájemného vzdělávání rodičů.

V rámci projektu se uskuteční výměnné studijní cesty mezi zúčastněnými zeměmi a tři společná setkání - v Amsterdamu (proběhlo v prosinci 2007), v září 2008 v Barceloně a v dubnu 2009 ve Vídni. Projektu se účastní 12 zemí: Holandsko, Německo, Rakousko, Belgie, Slovensko, Španělsko, Turecko, Polsko, Itálie, Bulharsko, Maďarsko a Česká republika.

Rolí České republiky v tomto projektu je předávat své bohaté zkušenosti s rozvojem MC, podílet se o ně s vybranými zeměmi a poskytnout své příběhy a zkušenosti z výměnných cest pro tvorbu výukového programu a dalších konkrétních písemných výstupů. Na jaře letošního roku se uskuteční dvě studijní návštěvy do České republiky, jedna z Polska, druhá ze Španělska. Témata studijních cest budou: „Porozumění konceptu mateřských center a strategie jejich posilování“ (Polsko) a „Mateřská centra jako vzdělávací prostor dialogu mezi kulturami, občanského angažmá a kontroly“ (Španělsko). Celý tento proces musí být pečlivě zdokumentován, a to z obou stran, vyučujících i učících se, v podobě písemných záznamů z celé cesty (deníků), videí, fotografií... Bude také potřeba zdokumentovat rozhodnutí, jak nabyté zkušenosti aplikovat ve své zemi, a to nejen v Polsku a Španělsku, ale také v Čechách.

Leží tedy před námi krásné poslání v podobě aktivního podílu na rozvoji hnutí MC v Evropě. Nechť se českým ženám podaří předat to nejlepší z toho, co se při budování MC ve svých městech a vesnicích samy naučily, aby se tak i jinde život rodin mohl rozvíjet na základě potřeb žen-matek.

Monika Petručová, koordinátorka projektu

PŮL NA PŮL ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI ŽEN A MUŽŮ

PRO A PROTI: JESLE

PROTI: Nenahraditelná matčina náruč • Rut Kolínská, prezidentka Sítě mateřských center

Hledání nejlepšího řešení, jak nejlépe sladit rodinný a pracovní život, vyvolává diskuse nad možnostmi, kam s dětmi. Naštěstí nežijeme v totalitní době, která nabízela jedinou možnost pro děti do tří let, a sice jesle. Dnes se rodičům otevírá řada možností, komu svěřit dítě do péče. Zdá se, že veřejnost vnímá tuto řadu jako škálu, kde na jednom konci je nejhorší varianta jesle a na druhém nejlepší péče matky.

Předesílám, že můj příspěvek není příspěvkem odborníka profesionála, ale pokusím se vyjádřit názor, k němuž jsem došla osobní zkušeností matky pěti dětí a který opírám o zkušenosti, jež jsem zažila a slyšela v mateřských centrech. Rodičovství patří k nejtěžším úkolům, které nám život připravil, ale zároveň je obrovským, ničím nenahraditelným darem. A to je východisko k mým názorům, v nichž obhajují nenahraditelnost matčiny náruče ve výchově dětí.

Na druhé straně vím, že řešení v podobě jeslí musí být otevřeno, protože jsou v životě situace, kdy není zbytlí. Samozřejmě předpokládám, že v dnešní době je možné zřízovat takové jesle, kde nedochází k "masovému hlídání", jak tomu bývalo za socialismu, ale kde péče vychází vstříc individuálním potřebám dětí.

Co mne vede k obhajobě péče matky, později i otce v raném dětství?

Předpokládám, že lidé nemají děti z důvodů ochrany lidského rodu na planetě Zemi, ale děti patří k přirozenému pokračování jejich rodu. Je známo, že ovlivnit vývoj a výchovu dětí máme šanci do tří, maximálně pěti let. To je tedy období, kdy mohou rodiče předávat hodnoty a kdy se může upevňovat identita dítěte v rodině, což patří k nenahraditelnému vkladu, který poznamenává jedince na celý život. Navíc považuji možnost být v raném věku dítěte v těsném propojení s ním za dar, který rodičům nemůže nic vyvážit. Kojení vnímám jako druhý aspekt, který nelze ničím nahradit. Nejde tu jen o zdravou stravu, o pouhý přísun mateřského mléka, ale opět se jedná o příležitost nepopsatelného zážitku intimního spojení matky a dítěte. Proto lze v období kojení jen stěží nahradit matčinu péči. Degradovat kojení na dodávky zdravého mléka považuji za vulgární k oběma stranám.

Skloubit přirozené kojení, myslím tím kojení, které se časově přizpůsobuje dítěti, s pracovním zařazením není jednoduché, ač samozřejmě při troše vstřícnosti lze zařídit. I podíl otců na výchově dítěte a péči o domácnost v období plného kojení se musí přizpůsobit, ale později není důvodů, proč nehledat

řešení, které by nejlépe vyhovovalo oběma rodičům.

Tyto dva základní argumenty jsou pro mne postačující odůvodněním. Víím, že dnešní rodiče mají při rozhodování nelehký úkol: na miskách vah leží na jedné straně budoucnost jejich dítěte a na druhé straně jejich uplatnění na trhu práce, které budoucnost dítěte rovněž může ovlivnit. Mám na mysli finanční zabezpečení rodiny. Proto vítám vytváření co nejbohatšího výběru podmínek, které umožní oběma rodičům skloubit péči o rodinu s pracovním nasazením podle jejich představ. V každém případě se však nesmí zapomínat na to, že každé dítě je jiné a v péči potřebuje jiný přístup.

Z diskuse kolem péče o dítě se vytratil důraz na hodnotu rodiny, rodičovství a hodnotu dětí pro společnost. Možná by se všem lépe rozhodovalo, kdyby mohli stavět právě na tomto zorném úhlu.

Přeji všem rodičům možnost se svobodně rozhodnout ve prospěch dětí!

Reakce oponentky Lady Wichterlové:

Šťastní rodiče, šťastné děti

Skloubit péči o děti, otcovství a mateřství, domácnost a zaměstnání je jedním z nejtěžších úkolů, před jaký jsou rodiče postaveni. Je tomu tak nepochybně

proto, že jde o velmi zodpovědnou záležitost, u níž předpokládáme celou škálu dalekosáhlých důsledků. Nemám nejmenší pocit, že by se z této složité otázky komukoli, s kým jsem kdy o rodičovství a sladování rodiny s prací mluvila, vytrácela rodina, rodinné hodnoty, partnerství či péče o děti. Absenci hodnot souvisejících s rodinou a poskytnutím adekvátní péči dětem jako problém české společnosti opravdu nevidím, spíše naopak. Obava o vývoj dítěte, negativní vztah k zařízením péče o malé děti jakéhokoli druhu a nedůvěra k hlídání cizí osobou nutí matky zůstat doma bez ohledu na jejich profesní dráhu, životní sny a plány.

Jak píše Zdeněk Matějček, a v poslední době celá řada dalších psychologů, nenahraditelná mateřská náruč může být zcela nahraditelně vystřídána náručí otcovskou. K tomuto zjištění dospěli na základě zkoumání rodin, v nichž chyběla matka. Otcové se v takových rodinách měnili v tzv. pečující otce a byli

schopni mateřskou lásku nahrazovat. Navíc se často v poslední době setkáváme s výzkumy, které vyzdvihují roli pečujícího otce komplementárně k pečující matce pro následující zdárný psychologický vývoj jejich dětí.

Ideálním stavem pro naše děti by nejspíše bylo, aby se svých pracovních aktivit částečně vzdali otec i matka, rozhodneme-li přistoupit na nenahraditelnost rodičovské náruče. Z vlastní zkušenosti však vím, že má práce mé děti nijak negativně neovlivňuje. Máme skvělou dívku na hlídání, která dětem poskytuje kreativní stimulační rozvoj v oblastech, které bych sama tak dobře neobsáhla. Oba synové mají luxus toho, že k nim párkrát týdně přijde někdo, kdo se jim věnuje, ale jinak než rodiče. Jak kluci stárnou, uvítala bych vstřícné zařízení péče o děti do tří let, zdá se mi totiž - opět v souladu s celou řadou výzkumů, že by je častější kontakt s dětmi obohatil.

PRO: JESLE ANO, ALE JINAK

• **Lada Wichterlová, ředitelka pro vedení projektů a lidské zdroje, Gender Studies**

Pracuji v organizaci, která intenzivně pracuje se stereotypy a pokouší se je zpochybnovat. Musím však říci, že jsem se za celou dobu svého působení v této oblasti nesetkala s tak silným stereotypem, jakým je odpor k jeslím. Jde v podstatě o celonárodní záležitost, na niž se téměř zázračně shodnou psychologové a psycholožky (alespoň ti, kteří jsou tak hlasitě slyšet), média, matky a otcové, a v podstatě celá veřejnost. To mě přirozeně nutí postavit se k věci alespoň trochu kriticky. Velká část z nás, kterým je přes třicet let, právě takovým zařízením prošla. A nezdá se mi, že bych byla obklopena patologickými jedinci neschopnými citového života a komunikace.

Také v Evropě jsou zařízení péče o nejmenší děti poměrně běžnou záležitostí. A trendem není jejich likvidace, naopak: například v Německu se dnes otevírají nová.

Problém nejspíš nespočívá v tom, že by se o dítě mladší 3 let staral někdo jiný než rodič (stejný pocit má nejspíše velké procento českých rodičů, kteří se pokoušejí umístit dvouleté děti do mateřských škol). Problémem bude nejspíše způsob péče. Nadále se tedy zaměřuje na jesle městské, protože jsou pro pracující ženu nejpřijatelnějším řešením, jak sladit práci a rodinu, a nejsou zoufale drahé jako další možnosti - soukromé jesle či hlídání dětí.

Upřímně přiznávám, že jsem se rozhodla své dvě malé děti do jeslí též neumístit, ač jsem pracující matka. Důvod byl naprosto jednoduchý. Jesle jsou od roku 1989 systematicky vytlačovány na pokraj zájmu, jejich počet poklesl na minimum. S touto okrajovostí je samozřejmě spjat snižující se poměr finančních prostředků vynakládaných na jejich provoz, vzdělávání sester (jesle jsou bohužel stále

řazený pod zdravotnická zařízení: dítě je pacientem), rozmanitost akcí pro děti atd. Nechci, aby mé dítě přebíralo do péče zdravotní sestra v bílém, když je úplně zdravé, nechci, aby mé dítě nosilo stejnokroj (i když, světe div se, 17 let po pádu železné opony, v roce 2006, se od nošení stejnokrojů v jeslích v ČR upustilo). Vadí mi, jak současné jesle fungují - na okraji zájmu, s minimálními prostředky, svázané zákonem z roku 1968. V žádném případě však nejsem odpůrkyní institucionalizované péče o děti mladší tří let v malém kolektivu. Víím, jak je to pro dvouleté dítě stimulační. Víím, jak je pro ženu důležité pracovat.

Člověk by v životě měl mít možnost volby. A jesle volbu umožňují. Usnadňují ženám, které o to mají zájem, návrat zpět na pracovní trh a neberou nic ženám, které raději zvolí zůstat doma. Sama si dokáží představit, že jesle by pro mě také nemusely být volbou, ale jedinou možnou záchranou. V případě, že by se něco stalo mému manželovi, nebo by se naše manželství rozpadlo, a já se pokusila zachovat své rodinné stávající životní standard...

Při představě odsouvání důchodového věku díky stárnoucí populaci v Evropě si lze těžko představit, že budeme moci praktikovat hlídání babičkami, jak bylo zvykem. A nutno říct, že nevidím až zase tak markantní výhodu toho, že by o mé dítě pečovala babička, než kdyby bylo v malém kolektivu s prima tetou, která by jej všestranně, zodpovědně, kreativně a ráda rozvíjela.

Reakce oponentky Rut Kolínské:

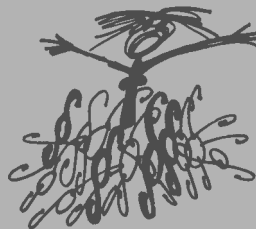
Stereotyp zvaný „odpor k jeslím“ považuji za mylné označování problému, který je jádrem diskuse kolem péče o děti do tří let. Základem sporu není, kde má být dítě hlídáno, ale odkdy a za jakých podmínek. Psychologové upozorňují, že je nutné rozho-

dovat se podle dítěte: každé se jinak vyvíjí a různě se chová. To potvrdí každá zkušená matka více dětí. Pro některé dítě může být odloučení od rodičů natolik stresující, že mu ani superstimulující prostředí, ani úžasná „hlídací teta“ (někdy dokonce ani hodná vlastní babička!) nepomůže stres překonat. Podobně bych varovala před nadhodnocováním životního standardu. Volbu péče o vlastní dítě by každý rodič měl velmi pečlivě vážit s ohledem na jeho vývoj, povahové vlastnosti a schopnosti. Ekonomické důvody by měly být brány v úvahu pouze v případech opravdové nouze.

Samozřejmě považuji za nesmírně důležité, aby rodiče měli pestrou škálu možností, jak svoji volbu uskutečnit, včetně volby zůstat s dítětem doma.

ŽENA MEZI PARAGRAFY, ROZUMEM A CITEM...

BEZPLATNÉ PORADENSTVÍ

Bezplatné právní poradenství zaměřené na rovnost příležitostí na trhu práce je poskytováno prostřednictvím telefonické linky v úterý 9.00 – 11.00 hod. a v pátek 16.30 – 18.30 hod. na číslech 224 913 350, 774 913 350, osobního (předem domluveného) setkání a především prostřednictvím on-line webového poradny (<http://www.rovneprilezitosti.cz>).

Na vaše dotazy odpovídají:

Ana Králíková Lužaić

se narodila 1976 v Sarajevu, Bosna a Hercegovina, vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Už za studií spolupracovala s organizací Člověk v tísni a účastnila se příprav filmových festivalů v Banja Luce (Bosna a Hercegovina) a Praze. V současné době pracuje jako advokátní koncipientka v advokátní kanceláři Sophos a spolupracuje zejména s Gender Studies. V oblasti práva se zaměřuje zejména na právo pracovní a rodinné, zvláště pak na oblast prosazování rovných příležitostí.

Ivana Spoustová

se narodila v roce 1964 v Praze, vystudovala v Praze vysokou školu ekonomickou (1986) a právnickou fakultu Univerzity Karlovy (2005). Pracovala jako obchodní ředitelka, vyučovala na střední škole angličtinu, ekonomii a právo. Již více než tři roky spolupracuje s neziskovou organizací proFem a v rámci projektu AdvoCats for Woman se zaměřuje na poskytování přímé právní pomoci ženám - obětem (nejen) domácího násilí včetně jejich zastupování u soudů. Autorsky se podílí na vypracování odborných publikací vydávaných organizací proFem. V oblasti práva se zaměřuje zejména na právo rodinné a trestní a na oblast porušování práv žen v naší republice.

VÝBĚR Z NEJČASTĚJŠÍCH DOTAZŮ

Otázka: *Pracuji v oddělení, kde je těžká práce. Chceme s manželem miminko a já požádala zaměstnavatele o přesun na lehčí práci a nebylo mi vyhověno. Podala jsem výpověď, a zjistila že jsem těhotná. Jak je to v tuto chvíli s výpovědí, ochranou lhůtou a placením nemocenské. Jak dlouho bude zaměstnavatel platit. Děkuji.*

Odpověď: Ochranná lhůta se vztahuje pouze na opačné případy, tedy když dá zaměstnavatel výpověď zaměstnankyni. Těhotné zaměstnankyni nesmí dát zaměstnavatel výpověď.

Otázka: *Po MD jsem nastoupila do práce (synovi bylo necelých 7 měsíců), v této chvíli má syn 2 roky a 5 měsíců, situace mě nutí dát zaměstnavateli výpověď. Předpokládám, že zaměstnavatel bude trvat na standardní výpovědní lhůtě 2 měsíce. Mohu ve výpovědní lhůtě požádat o čerpání RD a odejít tedy dříve než za 2 měsíce?*

Odpověď: Ano, zaměstnavatel je povinen vám čerpání rodičovské dovolené umožnit. Váš pracovní poměr pak skončí uplynutím výpovědní doby.

TŘÍRYCHLOSTNÍ RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ

– aneb – co všechno by měl člověk zvažovat při rozhodování se o nových typech a možnostech rodičovské dovolené

- Od 1.ledna 2008 vstoupila v platnost třírychlostní rodičovská dovolená. Rodič se může rozhodnout, zda bude s dítětem doma dva roky a bude pobírat tedy vyšší příspěvek nebo zda se rozhodne pro delší dobu a bude pobírat sníženou dávku rodičovského příspěvku.
- Ministerstvo připravuje také nová pravidla pro hlídání dětí (firemní školky, rodičovská výpomoc, flexibilní čas ve školce, úlevy firmám... viz Mf Dnes 10.1.2008).

Pojďme se podívat, co všechno by měl rodič zvažovat při rozhodování o typu rodičovské dovolené:

Předešlím je to samotný osobnostní profil rodiče. Jsou rodiče, kteří milují své dítě nade vše. Chtějí mu dát vše dobré při jeho výchově, chtějí pozorovat jeho kroky životem, chtějí být u toho, když řekne první slovo, když propukne jeho první vzdor, když se bude ptát na to „a proč?“, když bude chtít vysvětlit, co je to elektrika, jak to, že ve vodovodu teče voda...

Toto všechno bude rodiče naplňovat. Nebude mít pocit, že mu ujíždí vlak, nebude mít pocit, že něco ztrácí, pokud je s dítětem doma. Bude se cítit vyčerpán na plný úvazek (možná i úvazek 1,5 nebo 2). Bude tedy s dítětem v klidu a pohodě. Toto je možný profil rodiče, který má všechny předpoklady k tomu, aby zůstal s dítětem doma čtyři roky a bude to vnímat jako období jeho osobnostního růstu.

Pak je zde jiný profil rodiče. Je to rodič, který také miluje své dítě nade vše. Zároveň má pocit, že mu trochu ujíždí vlak v jeho profesi. Cítí potřebu se alespoň na částečný úvazek vrátit do práce, věnovat se své profesi, v některých případech se může stát, že i finanční situace (splácení hypotéky) přivede rodiče k rozhodnutí vrátit se do práce. Svůj osobnostní rozvoj tedy chápe ve výchově dítěte a také v tom, když se bude z části věnovat své profesi.

Tento rodič se zřejmě vrátí do pracovního procesu dříve. V tomto případě je podle mého názoru zapotřebí, aby se cítil rodič dobře, aby měl zajištěné hlídání pro dítě takové, kterému důvěřuje. Ten, kdo dítě hlídá, má respektovat pravidla rodiče, má mezi ním a rodičem fungovat správná komunikace, aby se rodič dozvídal, co jeho dítě udělalo nového, jaké jiné a nové projevy ve svém chování používá. Pravidla ve výchově vždy určuje rodič.

Rozhodující a odpovědný za výchovu dítěte je vždy rodič.

Rodič má také poznávat povahu a nové rysy dítěte.

Rozhodnutí rodiče věnovat se své profesi nemá být zpočátku hned fixní a neměnné. Rodič totiž neví, jak se jeho dítě bude chovat u chůvy nebo v jeslích, pokud s ním nemá zkušenost, že ho někdo jiný hlídá už v předešlé době a dítě na to dobře reaguje.

Dítě má být psychicky otužováno, nemá se bát cizích lidí, cizího prostředí. Tato nebojácnost však vychází z jistoty, kterou dítě dostalo od svých rodičů. Jistota znamená, že rodič na dítě reaguje, rodič s dítětem rozmlouvá, rodič v pevném objetí svému dítěti ukazuje nové věci, nové lidi... Rodič se také sám nebojí své dítě dostávat do těchto nových situací.

Rodič má poznávat osobnost dítěte a osobnost toho, kdo bude dítě hlídat. Tento člověk by měl být klidný, komunikativní a vstřícný směrem k dítěti.

V mnoha případech tento člověk může také dítě obohatit svými vědomostmi, svými dovednostmi. Má na to čas, aby s dítětem maloval, modeloval... Nemusí totiž vařit, uklízet...

Je také důležité, aby rodič zastával určitá pravidla směrem k dítěti. Měl by dodržovat to, aby byl u dítěte při ranním probuzení a při večerním ukládání. Je to čas klidu, kdy má rodič vidět, s jakou náladou se dítě probouzí, zda je zdravé... Večer si má s dítětem povídat, hrát, naplno s ním být a dát mu pocítit klid, bezpečí a jistotu. Má s ním vytvářet vzájemný vztah.

Také by mělo být zachováno pravidlo, že v akutní fázi nemoci s ním má rodič zůstat doma. Nedefinuji, zda by to měla být máma nebo táta. Měl by to být rodič. Ten, který dítěti pomůže.

Je důležité zvažovat celou záležitost podle osobnosti rodiče a nabídky, která mu přichází. Podle osobnosti dítěte, jeho charakteru a temperamentu.

Je důležité, aby rodič jasně viděl, že odpovědnost za dítě má on. Aby se nevzdával této odpovědnosti kvůli práci. Je důležité, aby dítě sledoval, vnímal, učil ho směřovat v životě, učil ho poznávat věci, rozebíral a vysvětloval mu situace...

U toho je rodič nezastupitelný.

*Ilona Špaňhelová,
privátní dětská psycholožka*

ZKUŠENOSTI, O KTERÝCH SE NEMLUVÍ

ČEKALI DĚTÁTKO...

Téma, o kterém se mluví méně, než by realita potřebovala, je téma samovolných, zamklých či lékařsky nařízených potratů... Když žena a muž chtějí dítě, čekají dítě a musí jít na potrat či potratí. Přestože tuto situaci zažije mnoho matek a otců (udává se číslo od 10% nahoru), pro společnost i odbornou veřejnost jakoby neexistovala. Žena, která situaci zažije, zjistí, že s ní o její bolesti často nemluví její doktor (řekne něco ze statistiky), její okolí, její kamarádky, někdy bohužel nemluví ani její partner. Prostě něco se stalo, dopadlo to špatně a život jde dál, počkáme si na nové dítě. A žena (a muž) se s tím musí porvat sama (sám)...

Tento článek se chce tématu věnovat z pohledu ženy, matky a psychologičky, nebude proto zaměřen na odborná lékařská vysvětlení, ale pocity a okolnosti, které nás v této situaci mohou potkat. Jelikož jsme bytostmi rozličnými, není ani přijmutí ani vyrovnávání se s danou situací u všech z nás stejné. Přesto podobnosti existují.

Spontánní potrat je samovolně ukončení gravidity před obdobím životaschopnosti plodu, zamklý potrat je ten, o němž se žena dozví na ultrazvuku či v ordinaci (dítě se nevyvíjí, ale žena nekrváčí a necítí příznaky toho, že je plod mrtvý). Zdravotníci i rodina považují takovýto potrat někdy za méně tragickou ztrátu než je zánik plodu v pozdějším těhotenství, ale ženě a jejímu partnerovi přináší často obě situace stejně velké duševní utrpení a smutek. Pojmenování "samovolný" a „zamklý“ se používá proto, aby se tento druh potratu odlišil od umělého potratu, který se někdy provádí ve zdravotnických zařízeních na základě žádosti ženy.

Bereme v úvahu pár, který má radost z dítěte, jež čeká, raduje se, vše je prvních pár týdnů v pořádku a najednou žena buď začne krváčet a samovolně potratí či jde na svůj první ultrazvuk... Pojďme se tedy projít jejich cestou. Jde se na UTZ, na který se žena a muž, kteří jsou přesvědčeni, že jejich miminko je v pořádku, těší. Těší se na něj zejména ti, kteří nemají ze svého okolí či sami zkušenost, že ne každé těhotenství dobře končí. Na ultrazvuku se doktor/doktorka dlouho a míčenlivě dívá do monitoru a pak řekne... „Řekla: Nebije mu srdíčko. Je mi líto. Já jsem ležela, držela si hlavu a plakala. Byla to pro mne nepředstavitelná bolest. Doktorka tam seděla a nejdříve neřikala nic a pak mi řekla, abych se uklidnila, že se to stává. Ať jí tam nebrečím.“ Marika, 31

Mezi ženami, které podobnou situaci zažily, je mnoho bolestivých zážitků, které vyprávějí jednak o tom, že pro ženu a jejího partnera je tento plod již dítě, jehož ztráta bolí („bolí tak, že o tom nemohu mluvit a stále jen brečím“ Alice, 28) a zároveň vypovídají o necitlivosti lékařů a lékařského personálu. Má přítelkyně, která si podobnou situaci také prožila a zároveň studuje lékařskou etiku, byla chováním lékařů doslova zděšena. To, jak se realita liší od toho, co by bylo potřebné! Bohužel však, vzhledem k tomu, že mezi našimi lékaři se situace jen tak nezmění (čest všem výjimkám), je jejich necitelnost jedním z faktů, na něž je nutno se připravit. Tedy první situace, kdy se nemluví či mluví jinak, než by bylo vhodné.

Další stadia se liší dle toho, jak dlouho musí žena na provedení potratu čekat. Pokud se hned jde na potrat, tak velmi záleží samozřejmě na té které nemocnici, způsobení pokojů, kvalitě personálu. Bohužel opět není výjimkou necitelnost zdravotnického personálu (co nám tady brečíte, takové věci se stávají, musíte se s tím smířit, bylo to určené k zániku, ještě, že se na to přišlo už teď atp.). Velmi zřídka se ženě dostane citlivého zacházení a především potřebných informací. Opět se spíše nemluví a život jde dál. Často je žena na pokoji s ženami, které potrat dobrovolně volily (nesoudím jejich bolest, je také velká), často slyší pláč novorozenců. Na pokoji se však může setkat i s ženami, které jsou ve stejné situaci a ty mluví, což obvykle pomáhá. Mohou bolest sdílet společně, žena najednou vidí, že v tom „není sama“, že se to stalo i jiným ženám. Ne každému společně sdílení bolesti vyhovuje, předpokládá se však, že fakt, když člověk vidí, že stejně zlo se může přihodit i jiným lidem, pomáhá s danou situací se vyrovnat. Reálně vidí, že v tom není sám.

Vlastní bolest a vyrovnávání se s ní je podobné jako při onemocnění či smrti blízkého člověka. Možná se to někomu zdá přehnané, ale opravdu pro rodiče, kteří přijdou o plod, jde o ztrátu dítěte. (V některých zemích se hovoří o počítání potraceného plodu mezi děti.) Prožívají žal a smutek, o nichž neví, jak je vyjádřit navenek, jelikož v našich podmínkách neexistuje rituál, který by vyjadřoval ztrátu plodu a společnost se často tváří, že k ničemu takovému nikdy nedošlo, nemluví o tom. Vnitřní bolest trvá dlouho, můžeme hovořit společně s dr. Elizabeth Kübler-Rossovou o pěti stádiích

truchlení (popírání, zloba, smlouvání, deprese a přijetí). Nevěříme tomu, co se stalo, ptáme se, proč právě já, co je to za trest, co to má znamenat... Hledáme vinu, často v sobě („kdybych žila zdravěji“ atp.), v partnerovi („na vše jsem sama, nikdo mi nepomáhá, tak není divu“ atp.). Bohužel ztráta plodu často vede i k rozpadu partnerství, je silnou zatěžkávací zkouškou. Partner ovšem může ženě velmi pomoci, bolest, která se sdělí, se tak může stát poloviční. Je důležité o prožitém mluvit alespoň s partnerem, plakát, bolesti se nebránit. I partner potřebuje mluvit, i on prožívá těžké chvíle, byl otcem a již není! Pro něj je najít útěchu často ještě těžší, žena může nalézt oporu v některých přítelkyních, muž však bude s přáteli velmi nesnadno hovořit o potratu dítěte.

Samozřejmě velmi pomáhá, když již doma máme zdravé dítě a o to více bolí, když dítě, o které jsme přišli, je to první. „Pak jsem otěhotněla, o to jsem přišla. Zemělo a to šla jsem na interrupci, v osmém týdnu. Pak jsme čekali rok, jak nám to doporučili. Ten chlap, jak tě podrží, byl statečnější, nedal to na sobě znát, bylo to jeho první dítě... ale tak jsme vydrželi. Říkali, že to bylo určený k zániku, že se takových věcí stane, že maj maminky, který sedmkrát potratily... Trvalo mi docela dlouho, než jsem se z toho dostala a teprve, až se narodila Emička, tak jsem se tak nějak uklidnila a přešlo mě to. Teda po dvou letech. To období jsem si strašně přála mít děťátko a chtěla jsem holčičku, to pro mě bylo moc těžký.“ Lada, 30.

Hledání informací o „nechtěném“ potratu je velikým oříškem. Opět se stává, že doktoři nemluví, informace nesdělí, potrat bagatelizují a hovoří něco o statistikách. Problém je i s hledáním informací na internetu, protože skoro všude se člověk dozvídá nejprve o klasických potratech a o těch druhých (nedobrovolných – samovolných, zamklých či z lékařského hlediska nutných) je informací velmi málo. Dozvědět se něco o příčinách je obvykle obtížné, většinou se žena nedozví „proč se to stalo“. Je důležité se nejprve snažit od svého doktora zjistit co nejvíce informací, abychom podobné situaci mohli předejít (pokud to jde). Pokud však informace nedostaneme, je dobré se s tímto faktem smířit a věřit, že příště bude lépe.

Reakce okolí... Nejvíce ublížit a ranit po spontánním potratu mohou lidé, kteří to myslí dobře. (No, však to nebylo tak staré, vždycky můžete mít další dítě. atp.) Okolí o situaci také většinou nemluví. Myszlášť parodiče si často s touto situací neví rady, ale najdou se i kamarádky a přítelkyně, které dělají, jakoby se nic nestalo a předpokládají, že „o čem se nemluví, to lépe a rychleji přebolí“. Spontánní potrat je prostě tragédií, kterou lidé příliš nechápu a nevědí, jak utěšit ty, kteří utrpěli tuto ztrátu. Mnoho párů proto volí cestu, kdy do prvního ultrazvuku (12. týden) raději okolí nic neříkají. Mají pocit, že se tak lépe ušetří soucitu od okolí, různých řečí... Samozřejmě je rozhodnutí na každém z nás, bolesti ze ztraceného dítěte však nepomáhá, když o tom nikdo neví. Překvapením pro ženu, která musela jít na potrat, bývá, že když se někomu zmíní o své bolesti, může se jí dostat odpovědi: „To já znám, to jsem zažila, to zažila sestra, kamarádka...“ A žena opět vidí, že v tom není sama, že není „nenormální“.

Čekáme další dítě a začínáme jiný přístup k početí a plodu – směs strachu, nedůvěry. Těhotenství po prodělaném potratu již nikdy nebude stejné. „V dalším těhotenství jsem měla celou dobu strach, že to dopadne zase špatně, snažila jsem se dávat pozor a dávala jsem pozor, abych to donosila. Já jsem pozorovala na nás změnu, to první těhotenství, to jsme byli hrozně natěšení, od prvního dne, kdy jsem si udělala test, jsme kupovali spoustu ovoce, byli jsme hrozně nadšení, těšili jsme se. Chodili jsme vybírat, co by se nám líbilo na miminko... pak, když jsme čekali Emičku, tak už tam byl strach – co kdyby to zase nevyšlo. Vybavičku ano, ale už to nebylo takový silný prožití, jak je to v knížkách... už to bylo opatrnější.“ Lada, 30

A pak se jde opět na ultrazvuk... na který je dobré nechodit sama (přítel, kamarádka...) a raději říci předem doktorovi, že chce, aby situaci komentoval. Protože nejhorší jsou ty vteřiny toho absolutního ticha. Anebo, když doktor řekne – jedna ručička... a pak dlouho, dlouho nic. Ono je to pro něj normální, on pouze hledá druhou ručičku a absolutně se bohužel nedokáže vžít do role matky, která se zmítá v obavách, že její dítě měj jen jednu ruku. „A doktorka dlouho mlčela, dívala se do monitoru a pak řekla ach jo... a já se úplně vyděsila. A ona se ptá, co mi je, jestli mi je špatně a já na to, že se bojím, aby vše bylo v pořádku, že se mi stalo to, že mi na ultrazvuku objevili, že mému dítěti netluče srdce... a ona, že samozřejmě vše v pořádku, že se to dítě prostě jenom rychle hýbe...“ Marika, 31

Pokud si mohu dovolit závěrečné rady, tak pro ženy, které situaci zažívají: Pokuste se najít někoho, kdo vám porozumí, s kým si o své bolesti můžete pohovořit. Nehleďte vinu, ani samy v sobě a ani ve svém partnerovi. Říkejte si o pomoc, plačte, vyjadřujte své pocity. Není pravda, že když se zahrneme prací a různým děním, nebo zatneme zuby a nepřipoznáme si věci, tak se všechno vrátí do starých kolejí. Jediný způsob, jak se cítit lépe a přinést smysluplnost zpět do našeho života, je pocítit to, co cítíme, a projít si tímto prožitkem. Naučte se radovat z toho, co máte. Nechodte samy na ultrazvuk. A když se vám narodí zdravé dítě, neberte je jako samozřejmost, ale jako velký dar. A prosím, buďte těm, kdo podobnou situaci zažívají, velkou oporou, protože vy už jste ji zažily a můžete jim pomoci. Otevřené s nimi hovořte, pokud cítíte, že vás potřebují, buďte s nimi. A pro okolí: Nebojte se o nenarozeném miminku hovořit. Dejte lásku a soucit těm, kdo je potřebují. Rodina, která tuto bolest zažila, potřebuje často s uzdravením pomoci. Je zde potřeba velká dávka empatie, ale lze to dokázat. A pokud by se vám zdálo, že matka, která takto přišla o dítě, prožívá psychickou krizi, nakontaktujte ji na odborníka. Ona sama je málokdy schopna svůj stav posoudit a odborná pomoc může pomoci i ženám uzavřeným, které o své bolesti mluvit nechtějí či neumějí.

Monika Čuhelová, MC Krůček, Svitavy

VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ

III. SETKÁNÍ DVOJČAT VE WESTERNOVÉM MĚSTEČKU WILDWEST U BOSKOVIC

V sobotu 16. 6. 2007 se již potřetí konalo celorepublikové setkání dvojčat nedaleko Boskovic.

Když se na Klub dvojčat a vícečat před třemi lety obrátil majitel westernového městečka, pan Luboš Jerry Procházka s myšlenkou uspořádat zde setkání dvojčat, myšlenka nás nadchla. A to jsme ještě netušili, že se tento nápad setká s takovým zájmem ze strany dospělých dvojčat i rodičů dvojčátek malých.

První setkání se konalo o přelomovém víkendu prázdnin, 30.7.2005. Jako „zahřívací kolo“ nebylo špatné. Sešlo se na třicet párů dvojčátek (i trojčátek) a dorazilo i několik dospělých párů. Zúčastněným se setkání líbilo, moc si westernové městečko chválili a tak jsme se s majiteli dohodli na založení tradice. Jako organizátoři tehdy ještě jednodenního srazu jsme si moc neužili nabídek městečka, proto jsme se rozhodli prodloužit setkání na dva dny. Pečlivě jsme naplánovali další ročník, opustili jsme prázdninový termín a vsadili na jeden z posledních červnových víkendů. Druhé setkání se konalo loni 17.-18.června. Počet dvojčat vzrostl na 47 párů (a troje trojčátka) a dostavila se i dvoje dvojčata ze Slovenska, což nás utvrdilo v tom, že nápad na tradiční setkávání nebyl marný.

Na třetí ročník setkání dvojčat v Boskovicích, ve westernovém městečku Wild West, se loňští účastníci těšili již od února, kdy začaly docházet první dotazy na setkání a dvojčata si začala rezervovat ubytování. A konečně jsme se všichni dočkali... Realizační tým Klubu dvojčat vyrazil z Prahy už v pátek odpoledne pečlivě nachystán – několikátýdenní přípravy přinesly své ovoce v podobě pečlivě připravených, westernovsky laděných, plakátků, diplomů, lepicích štítků pro dvojčata, propagačních materiálů i cenných odměn nejen od sponzorů. Průtrž mračen a krupobití cestou nás trochu vyděsily a tak jsme se s napětím očekávali, kolik se sjede dvojčat, zda je počasí neodradí a vůbec, jak bude letošní setkání probíhat.

První rodiny s dvojčaty začaly přijíždět již v pátek během odpoledne. Ubytování bylo zajištěno přímo ve westernovém městečku, ve stylových hotýlících,

chatkách, v indiánských tee-pee a traperských stanech. Průtrž mračen, která nás zastihla po cestě z Prahy, dorazila do Boskovic až v sobotu nad ránem. Naštěstí se po ní začalo vyjasňovat a naše naděje se upíraly především k počasí. Masivní nájezd dvojčat začal v sobotu dopoledne, kolem půl desáté. Od deseti hodin probíhala registrace, při které organizátoři zaznamenali jména, místa bydliště a stáří dvojčat, aby po společném focení plánovaném na pravé poledne mohli vyhlásit nejmladší a nejstarší dvojčata a dvojčata, která přijela z největší dálky. V 11 hodin začalo představení Show divokého západu v amfiteatru (bývalém pískovcovém lomu), ve kterém byla divákům vtipnou formou objasněna nejnámější jména westernových hrdinů – Kalamity Jane, soudce Lyncé a dalších. Po vydatném občerstvení v místních saloonech nastalo hromadné focení. Někteří dvojčátka (zvyklá na pravidelný režim) podlehla horku a dobrému obědu, padla na postele v místních hotýlících a focení zaspala. Letos byla Šibenice na Main street, kde se dvojčata seskupila pro hromadné foto, již téměř malá. A věřte, že zorganizovat takovou spoustu dětí ve dvojím, (trojím) provedení nebylo snadné!

Po společném zvěčnění na Divokém západě byla vyhlášena nejmladší (sedmiměsíční Štěpán a Anežka Němcovi z Rosic) a nejstarší (téměř 78letá Vlasta Kozlovská z Usobrna a Libuše Matulková z Jeseníku) dvojčata, dvojčata, která dorazila z největší dálky (dvouapůlletí Patrik a Matyáš Bazoni ze Sokolova). Ocenění získaly i dvě trojice pětiletých trojčátek – Vojta, Vašík a Maruška Kalinovi z Brna a Alenka, Lenka a Eliška Kubínovi z Boskovic. Třetí trojčátka, která se na setkání také chystala, bohužel schválila nemoc. Těšíme se na ně příští rok!

Hned po vyhlášení se na Main Street konalo vystoupení s lasem a kolty mistra Michaela a exhibice s bičem Bleskového Jacka za asistence odvážné (a zatím ještě krásné) Joany. Odpoledne byla v amfiteátru k vidění koňská show nazvaná Koně – dary bohů. I největším tvrdákům se zaleskla slza v oku při pohledu na porozumění a souznění člověka a koně. Před posledním divadelním představení v podvečer – indiánskou pohádkou na malé scéně, předvedla pod šibenicí své umění i miss Romaneta, která se dvěma lasy najednou dokázala neuvěřitelné kousky.

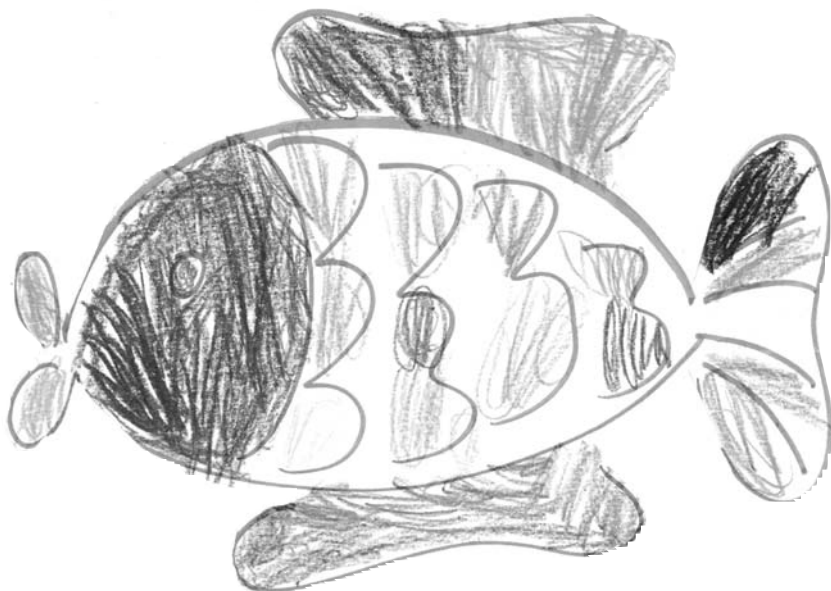
Mezi představeními mohli návštěvníci westernového městečka využít bohaté nabídky různých atrakcí – rýžování zlata, jízdu na (rozzuřeném) elektrickém býku, hod tomahawkem, střelbu z luku, hod oštěpem, indiánské válečné malování nebo velmi oblíbená půjčovna koz - za které se platilo tvrdými westernovými dolary, které v místní Citi bank měnil za „měkkou“ českou korunu pravý a nefalšovaný bankéř. Kdo neutratil dolary za atrakce, mohl si nakoupit v místních obchůdcích indiánské či kovbojské zboží (luky, šípy, kolty, kovbojské klobouky, lapače snů i kožené a tepané ozdoby) nebo zajít do místní apotheky na bylinné čaje. Díky nadšení a dobré vůli majitelů

měla v den setkání všechna zaregistrovaná dvojčata a trojčata vstup na představení zdarma.

V sobotu večer se konal v saloону U krvavé lady country bál s živou muzikou, na kterém si zatančila dvojčata bez rozdílu věku. Při sklenici ohnivé vody se vyprávělo o životě dvojčat i s dvojčaty, padaly peprné historky o různých záměnách (ať již úmyslných či náhodných), prostě vyprávění nebrala konce...Do brzkých ranních hodin vydržela už jen dospělá dvojčata, ale užili si i rodiče dvojčátek větších i menších, která po náročném dnu padla do říše snů...

A konečná bilance? Sešlo se 54 zaregistrovaných párů dvojčat (některá dvojčátka dorazila až odpoledne ze srazu nedonošených dětí, který probíhal v tentýž den v Boskovicích), z toho dvoje trojčata. Nejmladším bylo 7 měsíců, nejstarším téměř 78 let. Nejvzdálenější dvojčata dorazila až z 380 km vzdáleného Sokolova. Za úžasné zážitky děkujeme především majiteli a šéfovi westernového městečka v Boskovicích Jerryemu Procházkovi a celému kolektivu westernových a indiánských nadšenců, kteří dokázali z obyčejné soboty udělat nezapomenutelný zážitek.

Klára Rulíková, Klub dvojčat a vícečat, Praha

NÁPADY Z MATEŘSKÝCH CENTER PRO MATEŘSKÁ CENTRA

ANDĚLÉ Z M.E.D.U

„Lenko, další letí do New Yorku! Další na MPSV! Další k paní Šiklové! Další k Janu Potměšilovi!...“ Několik takových SMSek jsem posílala z kongresu Sítě MC (30. 11. 2007, Praha) své kolegyni Lence Hřibové, která byla doma s nemocnou dcerkou. Její ruce totiž umotaly mnoho a mnoho andělů z ovčího rouna, které si u našeho centra objednala Sítě MC a kteří byli na kongresu darováni hostům a všem milým a důležitým osobám. Na Šárku Bažantovou pak zůstal další náročný úkol, každého andělíčka zabalit. Pomáhaly jí při tom její děti, 6letá Sára a 4letý Šimon. Šimon bral opatrně andělíčka za andělíčkem, obřadně každého políbil, podal mamince. Maminka je balila do celofánových sáčků a skládala do krabice. Taková krásná stvoření a takhle namačkaná v lepenkové krabici! Když se je snažila maminka ještě lépe srovnat do krabice, aby se jich tam vešlo více, už musel Šimon zasáhnout: „Maminko, prosím tě, nemačkej je, oni jsou ještě živí!“

Jsou nebo nejsou? Zamotaný a umně svázaný kousek ovčího rouna...Lenka do nich dala mnoho svého času. Každého se dotýkala svými rukama. Šimonovi jich asi bylo líto. Nevím, jestli na kongresu byla prostě jen taková ta pěkná slavnostní atmosféra začínajícího adventu, slyšeli jsme zde všichni jen samou chválu na centra, na nás, kteří jsme v sále seděli, nevím, ale připadalo mi v určitých chvílích, že jsem snad zahlédla v tvářích nebo očích některých jakoby něco třpytívého. Nevím, co to bylo, ale někde uvnitř mě se to vždycky trochu stáhlo a bylo to sladké.

Ostatně, můžete udělat malý pokus: Na další stránce je návod na „umotání“ anděla. Hodně štěstí v práci! Až bude anděl na světě, můžete ho zkusit dát otestovat: Poznají vaše děti, že je fakt živý? Bude nad vámi držet svou ochrannou ruku? Bude se vám vše dařit tak, jak je to pro vás nejlepší? Dejte vědět!

Ivana Hlušítková, Centrum pro rodinu M.E.D., Semily

ANDĚLSKÉ POHLAZENÍ

MATERIÁL: OVČÍ ROUND VE FORMĚ ČESANÉ (NEJLÉPE)
KONTAKT: WWW.DALIN.PRAHA.CZ, TEL.: 603 538 752 • WWW.VSEPROBYDLENÍ.CZ/LIGNIS TEL.: 222 51 653

TENTO MATERIÁL NESTŘIHÁME - LEHCE VYTÁHNEME URČITOU ČÁST

ANDĚL: KRÍDLA: PRAMEN cca 15-20cm ŠÍŘKY 5cm • **RUCE:** TENKÝ PRAMÍNEK 20cm PŘEHNOUT A KONCE STÁHNOUT DO „ČINKY“

TĚLO: PRAMEN cca 50cm ŠÍŘKY 2-3cm

*NEBO SVĚTOVÝ DEN SKRÍTKŮ A VÍL (6.9.)

1
2006

SÍŤ MATEŘSKÝCH CENTER o. s.

občanské sdružení

IČO: 26545136

sídlo: Široká 15, 110 00 Praha 1

kancelář a poštovní adresa: Hradební 3, 110 00 Praha 1

telefon: 224 826 585

email: info@materska-centra.cz

2
2006

WWW.MATERSKA-CENTRA.CZ

**PREZIDIUM: RUT KOLÍNSKÁ, LEONA HOZOVÁ,
DANA HUBÁLKOVÁ, HANA PUDELSKÁ,
SIMONA VLASÁKOVÁ**

3
2006

**KRAJSKÉ KOORDINÁTORKY: PETRA BENEŠOVÁ,
HANA CINKOVÁ, DARIA ČAPKOVÁ, PETRA HOUŠKOVÁ,
MARTINA HOZOVÁ, JIŘINA CHLEBOVSKÁ,
IRENA MACHÁČKOVÁ, BOHUSLAVA NEJEDLÁ,
DANIELA PEVNÁ, SVATAVA STAŇKOVÁ, PETRA SVOBODOVÁ,
HANA ŠNAJDROVÁ, PETRA ŠTĚPOVÁ, PETRA TENGLEROVÁ**

4
2006

**KANCELÁŘ: IVA HEŘMÁNKOVÁ, REGINA KEJDOVÁ, PAVLÍNA
NOVOTNÁ, VÍT NOVOTNÝ, MONIKA PETRUCHOVÁ,
DANIELA PÍROVÁ, SVÁŤA STAŇKOVÁ, LUCIE SVATOŠOVÁ,
JANA ŠENBAUEROVÁ**

5
2007

Č.Ú. 51-0888700287/0100

6
2007

Bulletin Půl na Půl:

koordinátorka: Monika Petruchová

redakce: Rut Kolínská

foto na přední straně: Kateřina Arnotová

obrázky: Kačenka Heřmánková

grafická úprava: Petr Kolínský, ReproM

tisk: Tiskárna Brouček

korektury: Jiřina Chlebovská

datum uzávěrky příštího čísla: 1. března 2008

náklad: 2100 ks

evidováno: MK ČR E 16659

7
2007

8
2007

Seznam členů Sítě MC o. s. a další informace
o mateřských centrech najdete na stránce

WWW.MATERSKA-CENTRA.CZ,

kde si každé centrum samo aktualizuje svá data a vkládá své akce.

9
2007

10
2008

K 1. 1. 2008 Sít MC o. s. sdružuje 247 mateřských center z celé České republiky.